

NIJZ

Nacionalni inštitut
za javno zdravje



Stoletje izkušenj za zdravo prihodnost

OBMOČNA ENOTA
NOVA GORICA
Vipavska cesta 13
Rožna Dolina
5000 Nova Gorica
Slovenija
t +386 5 330 86 12
f +386 5 330 86 42

Goriški epidemiološki poročevalec MaJ 2023



To poročilo lahko vsebuje zaupne podatke, zato je interne narave in namenjeno samo naslovnikom.

ŠTEVILO PRIJAVLJENIH PRIMEROV NALEZLJIVIH BOLEZNI PO OBČINAH, REGIJA NOVA GORICA, MAJ 2023, PO DATUMU BOLEENJA

OBČINE	AJ	BO	BR	KA	KO	MK	NG	RV	ŠV	TO	VI	MAJ 2023	MAJ 2022	5-letno povp. 2018-2022
BORELIOZA LYME	8	0	1	1	1	8	9	2	4	1	2	37	81	83,6
– Meningitis														
– Polinevropatija														
– Artropatija														
ENTEROBIOZA	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	3	2	7,0
ENTEROKOLITIS PO POVZROČITELJIH														
– <i>Cl. difficile</i>														
– <i>E. coli</i>	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	4,2
– <i>Jersinioza</i>														
– <i>Kampilobakterioza</i>	0	0	2	0	0	3	6	1	1	1	2	16	22	16
– <i>Salmoneloza</i>	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	2	1,0
– Šigelozna														
– Drugi bakterijski enteritis														
– Adenovirusni enteritis														
– Noroviroza														
– Rotaviroza	1	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	4	13	5,2
– Drugi virusni enteritis	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	3	0	0
– Amebioza														
– Kriptosporidioza														
GARJE	4	0	1	0	0	0	4	0	0	0	1	10	2	2,2
GRIPA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0
HMRS														
INFEKCIJSKA MONONUKLEOZA	3	0	0	1	0	1	3	1	0	0	1	10	9	7,8
INVAZIVNA BOLEZEN														
– okužba s <i>S.pneumoniae</i>														
– okužba s <i>H.influenzae</i>														
– okužba s <i>N.meningitidis</i>														
KLOPNI MENINGOENCEFALITIS														
LAMBLIOZA	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0,2
MALARIJA	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
MENINGITIS/ENCEFALITIS POVZR.														
MIKROSPORIJA	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	4,4
MRSA														
NORICE	15	1	3	7	1	4	63	7	2	5	0	108	123	57,2
OSLOVSKI KAŠELJ	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1,4
PASAVEC (herpes zoster)	6	1	2	2	1	1	5	0	1	2	2	23	25	27,0
SEPSA PO POVZROČITELJIH														
STREPTOKOKNA ANGINA	9	1	1	0	0	1	19	2	1	3	5	42	20	25,2
ŠEN	0	0	0	2	0	1	7	0	2	0	0	12	10	10,8
ŠKRLATINKA	1	3	0	0	1	4	18	3	2	3	0	35	21	9,0
VIRUSNI HEPATITIS PO POVZR.														
Akutni hepatitis B														
Hepatitis B - kronični														
Nosilec virusa hepatitisa B														
Hepatitis C - kronični	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0,6
Skupaj NB brez COVID-19	51	7	10	13	4	23	139	19	14	16	15	311	337	262,8
Incidenca / 10.000 prebivalcev	25,9	22,0	17,8	24,8	9,9	45,3	43,7	43,4	22,7	14,6	25,8	30,5	33,0	25,8
COVID-19	2	1	0	4	0	0	5	0	2	4	0	18	1063	310,4
Incidenca / 10.000 prebivalcev	10,6	3,1	7,1	13,3	2,5	9,9	14,5	20,6	9,7	12,8	10,3	1,8	104,2	30,4
SKUPAJ VSE NB	53	8	10	17	4	23	144	19	16	20	15	329	1400	573,2
Incidenca / 10.000 prebivalcev	26,9	25,2	17,8	32,4	9,9	45,3	45,2	43,4	26,0	18,3	25,8	32,2	137,2	56,2

* OBČINE: Ajdovščina - AJ, Bovec – BO, Brda – BR, Kanal – KA, Kobarid – KO, Miren – Kostanjevica – MK, Nova Gorica – NG, Renče – Vogrsko – RV, Šempeter – Vrtojba – ŠV, Tolmin – TO, Vipava – VI

*V število prijavljenih primerov niso zajeti AIDS, spolno prenosljive okužbe (razen hepatitisov) in tuberkuloza.

V mesecu maju je bilo prijavljenih **311 nalezljivih bolezn** brez COVID-19 (30,5/10 000 prebivalcev). Najvišja prijavna incidenca je bila v občini **Renče – Vogrsko** (45,3/10 000 prebivalcev), najnižja pa v občini Kobarid (9,9/10 000 prebivalcev).

Med prijavljenimi primeri nalezljivih bolezn je bilo 48 % (149) moških in 52 % (162) žensk, med njimi 31,8% (99) otrok v starosti 0 - 4 leta. Najpogosteje prijavljene diagnoze v tem obdobju so bile **norice** (108 primerov), **streptokokna angina** (42 primerov) in **Lymska borelioza** (37 primerov).

Respiratorne nalezljive bolezni (brez gripe in ARI)

Med respiratornimi NB je bilo prijavljenih **108 primerov noric**, od tega največ v občini Nova Gorica (63 primerov). Na drugem mestu je **streptokokna angina** (42 primerov), najvišja incidenca je bila zabeležena v občini Vipava (8,6/10 000 prebivalcev).

Tretja najpogosteje prijavljena respiratorna nalezljiva bolezen je **bila škrlatinka**.

Črevesne nalezljive bolezni

Prijavljenih je bilo 25 črevesnih nalezljivih bolezn, med katerimi je bilo največ kampilobakterioz (16 primerov) in rotavirus (4 primeri).

Parazitarne nalezljive bolezni

Prijavljenih je bilo deset primerov garij in trije primeri enterobioze.

Vektorske nalezljive bolezni

V mesecu maju je bilo prijavljenih 37 primerov Lyme borelioze.

Bolezni proti katerim cepimo

Od nalezljivih bolezn za katere je cepljenje obvezno smo prejeli prijavo obolenja za oslovskim kašljem. Zbolela je študentka, stara 21 let, cepljena proti oslovskemu kašlju.

Spolno prenosljive bolezni

So prikazane v posebnem poglavju.

2. Tedensko spremljanje gripe in drugih akutnih okužb dihal v sezoni 2022/2023

Tabela 1: Število prijavljenih primerov GPB/ARI/COVID-19 na podlagi klinične slike, po starostnih skupinah, tednih, iz mreže za spremljanje gripe, regija Gorica

Skupaj 8	Št. zdravnikov/ teden poročanja	Teden SEZONA 2022/23	Število primerov GPB							Število primerov ARI							Število primerov COVID-19						
			0 - 3 let	4 - 7 let	8 - 14 let	15 - 19 let	20 - 64 let	> 65 let	Skupaj GPB	0 - 3 let	4 - 7 let	8 - 14 let	15 - 19 let	20 - 64 let	> 65 let	Skupaj ARI	0 - 3 let	4 - 7 let	8 - 14 let	15 - 19 let	20 - 64 let	> 65 let	Skupaj COVID-19
7	18	01.05 - 07.05	0	0	0	0	0	0	0	33	33	7	19	8	157	257	0	1	1	0	3	5	10
7	19	08.05 - 14.05	0	0	0	0	0	0	0	49	32	5	26	5	175	292	0	1	0	0	0	1	2
8	20	15.05 - 21.05	0	0	0	0	0	0	0	38	21	7	29	6	154	255	0	2	1	4	2	9	18
8	21	22.05 - 28.05	0	0	0	0	0	0	0	27	24	4	16	5	115	191	0	0	0	1	0	1	2

Tabela 2: Odvzem brisov mrežnih zdravnikov, testirani na influenco A, influenco B, drugi respiratorni virusi, število pozitivnih vzorcev, tedni, sezona 2022/23, zdravstvena regija Gorica

Pošiljatelj	Leto	Teden	Mesec	testirani na influenza A	pozitivni influenza A	testirani na influenza B	pozitivni influenza B	pozitivni drugi resp.virusi
Nova Gorica	2023	18	maj	2	0	2	0	1
Nova Gorica	2023	19	maj	2	0	2	0	4
Nova Gorica	2023	20	maj	5	0	5	0	2
Nova Gorica	2023	21	maj	2	0	2	0	3
SKUPAJ				11	0	11	0	10

V mesecu maju v mreži **nismo** potrdili nobenega **primera** **influenze A** niti **primera** **influenze B**. **Smo pa potrdili 10 drugih respiratornih virusov.**

Tabela 3: Število zajetih prebivalcev (vzorec) po starostnih skupinah v mreži za spremljanje, po tednih, sezona 2022/23, zdravstvena regija Gorica

Teden SEZONA 2022/23	0 - 3 let	4 - 7 let	8 - 14 let	15 - 19 let	20 - 64 let	> 65 let	Skupaj PREBIVALCEV
18 (01.05 - 07.05)	1441	1717	2973	1674	2560	1267	11632
19 (08.05 - 14.05)	1441	1715	2957	1643	2874	1411	12041
20 (15.05 - 21.05)	1441	1717	2973	1675	3965	1766	13537
21 (22.05 - 28.05)	1441	1717	2973	1675	3965	1766	13537

Respiratorni virusi v tednu 21/2023 iz mreže za spremljanje gripe in AOD

Skupno število obiskov in posvetov v ambulantah osnovnega zdravstvenega varstva zaradi gripi podobne bolezni (GPB) je še naprej upadalo, nekaj več pa je bilo akutnih okužb dihal (AOD). Porast AOD smo zaznali pri otrocih starih do 7 let.

Število laboratorijsko potrjenih primerov gripe je nizko.

Priliv vzorcev bolnikov z GPB in AOD v laboratorije je bil v tednu 21/2023 podoben kot v preteklem tednu. Skupni delež laboratorijsko potrjenih primerov gripe je v tednu 21/2023 znašal 0,6%, (enako, kot v preteklem tednu). Dokazali smo izključno influenco tipa B.

V vzorcih iz primarnega zdravstva (mreža za spremljanje GPB in AOD) v tednu 21/2023 virusa gripe nismo dokazali v nobenem testiranem vzorcu.

V vzorcih odvzetih pretežno v bolnišnicah pa je bil v tednu 21/2023 virus gripe dokazan v 0,7% testiranih vzorcev (pretekli teden v 0,5%).

V sezoni 2022/23 (od 3.10. 2022 do 28. 5. 2023) smo v Sloveniji laboratorijsko potrdili 3876 primerov influence tipa A in 1043 primerov influence tipa B.

V tednu 21/2023 je delež vzorcev, v katerih smo dokazali RSV ostal nizek (0,4% testiranih vzorcev). Nizek je ostal tudi delež vzorcev v katerih smo dokazali humane metapnevmoviruse (2% testiranih vzorcev).

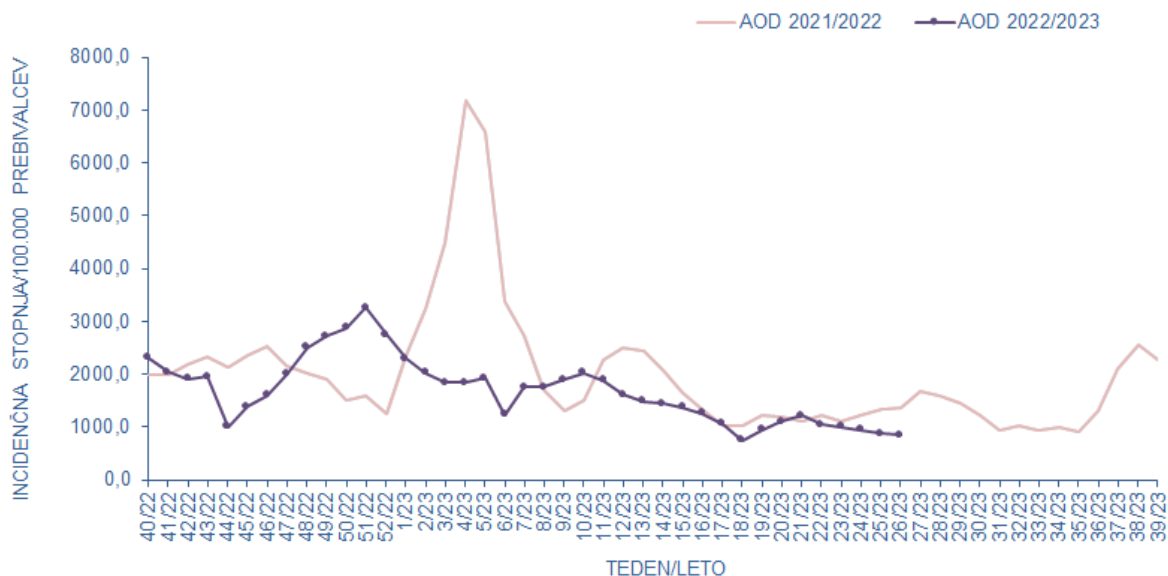
Izmed drugih virusnih povzročiteljev AOD smo pri bolnikih največkrat dokazali rinoviruse. Njihov delež med testiranimi vzorci je v primerjavi s preteklim tednom še porasel in je znašal 29% testiranih vzorcev (pretekli teden 18%).

V višjih deležih testiranih vzorcev smo dokazali še SARS-Cov2 (12% testiranih vzorcev, kar je podobno, kot v preteklih tednih), viruse parainfluence (9% testiranih vzorcev; prevladuje tip3, pojavljata pa se še tipa 2 in 4), adenoviruse (8% testiranih vzorcev) in sezonske koronavirusa (6% testiranih vzorcev; krožijo vsi tipi, prevladuje pa hCoV-NL63).

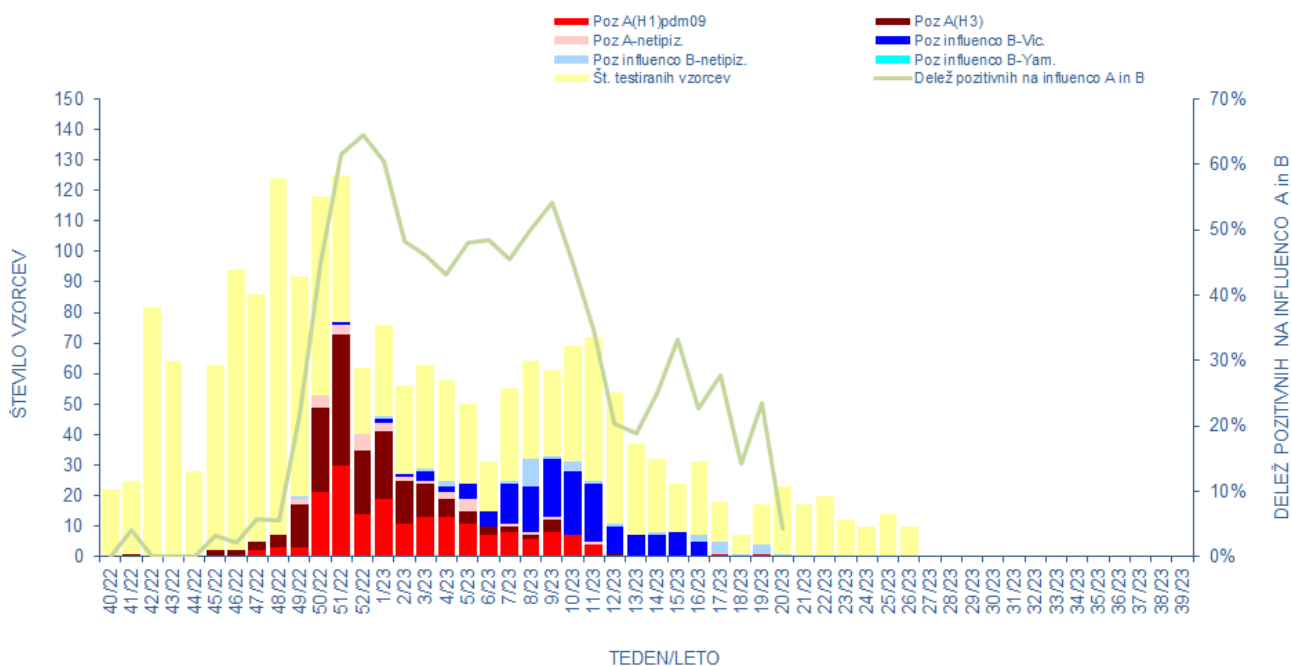
V nižjih deležih testiranih vzorcev smo dokazali še enteroviruse (5%) in humane bokaviruse (2%) ter posamično humane parehoviruse.

WHO poroča, da je globalno aktivnost kroženja virusov gripe nizka. V evropski regiji je v večini držav padla pod prazno vrednost 10% pozitivnih vzorcev izmed vseh na gripo testiranih vzorcev bolnikov z GPB v primarnem zdravstvu; prevladuje pa influenza tipa B. Tudi v ZDA in Kanadi je situacija podobna.

Na južni polobli v nekaterih državah opažajo rahel porast kroženja virusov gripe (Avstralija in Nova Zelandija), vendar tudi na južni polobli aktivnost kroženja virusov gripe povsod ostaja še pod prazno vrednostjo.



Slika 1: Incidenčna stopnja gripi podobnih bolezni v sezoni 2022/2023 in 2021/2022, Slovenija



Slika 2: Virološki podatki o kroženju influence v Sloveniji v sezoni 2022/2023 (Podatki mrežnega spremljanja na vzorcu ambulant primarnega zdravstva)

Tedensko poročilo skupaj s epidemiološkimi grafi in virološkimi podatki za celotno Slovenijo so dostopni na spletni strani NIJZ: <https://www.nijz.si/sl/tedensko-spremljanje-gripe-in-drugih-akutnih-okuzb-dihal-v-sezoni-20212022>

3. Prijavljene spolno prenosljive okužbe (SPO) v obdobju 1.5. do 31.5. 2023

V tem obdobju je bilo v naši regiji prijavljenih pet **(5) primerov spolno prenosljivih okužb**. Med prijavljeni primeri SPO so vse osebe ženskega spola.

SPO	Ajdovščina	Nova Gorica	Renče Vogrsko	Vipava	Tujina
Sifilis					
Gonoreja					
Klamidijska genitalna okužba					
Genitalni herpes	1 Ž (31 let)	1 Ž (20 let)			1 Ž (30 let)
Genitalne bradavice			1 Ž (32 let)	1 Ž (29 let)	

Pojav okužb z enterovirusom - ehovirus 11 v EU

Iz Francije so 31. maja 2023 poročali o okužbah z enterovirusom Echovirus 11 (E-11) pri novorojenčkih. Kasneje so Svetovno zdravstveno organizacijo (SZO) o teh okužbah med novorojenčki, obvestile še dodatne države v evropski regiji (Italija, Španija, Švedska, Združeno kraljestvo Velike Britanije, Severna Irska, Hrvaška). Na podlagi omejenih razpoložljivih informacij SZO ocenjuje, da je javnozdravstveno tveganje za splošno populacijo nizko, medtem ko še naprej spodbujajo države, naj spremljajo primere in poročajo o njih. Zdravstvene ustanove, ki skrbijo za novorojenčke, se morajo seznaniti z znaki in simptomi ehovirusa ter biti pozorne na morebitne okužbe in izbruhe, povezane z zdravstveno oskrbo.

OPIS PRIMEROV

5. maja 2023 je Francija prvič poročala o porastu primerov hude neonatalne sepse, povezane z enterovirusom (Echovirus-11 (E-11)).

Med julijem 2022 in aprilom 2023 so štiri bolnišnice v treh regijah Francije poročale o skupno devetih primerih neonatalne sepse z okvaro jeter in več organsko odpovedjo s sedmimi smrtnimi primeri.

Do 26. junija 2023 je Hrvaška poročala o enem potrjenem primeru okužbe z E-11 iz skupine enterovirusnih bolezni pri novorojenčkih, Italija je poročala o sedmih primerih okužbe z E-11, potrjenih pri novorojenčkih med aprilom in junijem 2023, Španija je poročala o dveh primerih okužbe z E-11, Švedska je poročala o petih primerih E-11 s štirimi primeri meningoencefalitisa pri dojenčkih zaradi okužbe z E-11 med letoma 2022 in 15. junijem 2023, Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske (Združeno kraljestvo) je marca 2023 poročalo o dveh primerih.

Druge države v evropski regiji WHO: Avstrija, Belgija, Danska, Nizozemska in Norveška so poročale, da v letih 2022 in 2023 niso opazili povečanja E-11, povezanega s primeri neonatalne sepse.

EPIDEMIOLOGIJA BOLEZNI

Enterovirusi so skupina virusov, ki lahko povzročijo različne nalezljive bolezni in so odgovorni za poletne izbruhe. Bolezen je običajno blaga, vendar je bilo ugotovljeno, da novorojenčke prizadene drugače in včasih hujše kot starejše otroke in odrasle. Obstaja več poti prenosa, zlasti v neonatalnem obdobju, vključno z medporodno izpostavljenostjo materini krvi, izločkom in/ali blatu ali postnatalno zaradi tesnih stikov z okuženimi negovalci.

Echovirus 11 (E-11) je RNA virus s pozitivno verigo, ki pripada rodu Enterovirus iz družine Picornaviridae. Tako kot drugi enterovirusi so okužbe z E-11 povezane s širokim spektrom bolezni, ki segajo od blagih nespecifičnih simptomov do sistemskih motenj, kot so izpuščaji, vročinska bolezen do hudih nevroloških motenj, vključno z meningitisom, encefalitisom in akutno flakcidno paralizo (AFP).

Ehovirus 11 (E-11) povzroča hude bolezni pri novorojenčkih in dojenčkih z visoko obolevnostjo in umrljivostjo. Poleg tega se lahko E-11 prenaša vertikalno z matere na otroka, kar povečuje težave pri obvladovanju okužb.

Okužbe lahko povzročijo hude vnetne bolezni pri novorojenčkih, vključno s hudim akutnim hepatitisom s koagulopatijo. E-11 in drugi enterovirusi nenehno krožijo v evropski regiji.

OCENA TVEGANJA SZO

Med letoma 2022 in junijem 2023 je nekaj držav članic v evropski regiji poročalo o odkritju pozitivnih enterovirusov, zlasti primerov ehovirusa 11 (E-11). Med njimi so Hrvaška, Francija, Italija, Španija, Švedska in Združeno kraljestvo. Do zdaj Avstrija, Belgija, Danska, Nizozemska in Norveška poročajo, da v letih 2022 in 2023 niso opazili povečanja E-11, povezanega s primeri neonatalne sepse.

Na podlagi omejenih razpoložljivih informacij SZO ocenjuje, da je javnozdravstveno tveganje za splošno populacijo majhno.

Asimptomatsko prenašanje in izločanje virusov je značilnost okužbe z enterovirusi. Čeprav nekatere države izvajajo nadzor nad enterovirusi, v evropski regiji ni sistematičnega vseevropskega nadzora nad enterovirusi. Zato je težko oceniti obseg trenutnih hudih okužb z E-11 pri novorojenčkih ali obseg kroženja virusov E-11 v populaciji.

Brez sistematičnega epidemiološkega spremljanja enterovirusov bodo verjetno odkriti le najhujši primeri. Ker okužba z enterovirusom, ki ni otroška paraliza, v državah članicah ni prijavljiva bolezen, bodo dodatni primeri hude okužbe z enterovirusom pri novorojenčkih pogosto ostali nediagnosticirani in/ali neprijavljeni.

PRIPOROČILA SZO

Enterovirusi, ki niso otroška paraliza, so pogosti in razširjeni po vsem svetu. Čeprav so okužbe pogosto asimptomatske, se pri nekaterih lahko pojavijo okužbe dihalnih poti. Nekateri primeri, o katerih so poročali, so imeli vročino in apnejo ter so napredovali do hepatocelularne in ledvične odpovedi v obliki neonatalne sepse. Ti virusi so povezani tudi z občasnimi izbruhi, pri katerih nenavadno visok delež bolnikov razvije klinično bolezen, včasih z resnimi in smrtnimi posledicami. Zdravniki, ki skrbijo za novorojenčke in majhne dojenčke s cirkulatornim šokom, morajo opraviti ustrezne diagnostične preiskave, vključno s testiranjem na enteroviruse. Zdravstveno osebje, ki dela z vzorci, sumljivimi na enteroviruse, ki niso otroška paraliza, mora biti ustrezno usposobljeno za zbiranje, shranjevanje in transport različnih vzorcev. Če se vzorci pošiljajo na preiskave, je treba dosledno upoštevati ustrezne nacionalne in mednarodne predpise o prevozu kužnih snovi.

Laboratoriji, ki izvajajo sekvenciranje, bi morali razmisliti o izmenjavi podatkov o genetskih sekvencah prek javno dostopnih baz podatkov.

Specifična protivirusna terapija za okužbo z ehovirusom ni na voljo, zdravljenje pa je osredotočeno na preprečevanje zapletov.

Zdravstvene ustanove, ki skrbijo za novorojenčke, morajo biti pozorne na morebitne primere in izbruhe okužb, povezanih z zdravstveno oskrbo, v bolnišničnih enotah, ki nudijo neonatalno nego. Zdravstvene ustanove in zdravstveni delavci morajo izvajati ukrepe za preprečevanje in obvladovanje okužb s poudarkom na spoštovanju SZO »Vaših 5 trenutkov za higieno rok«, omejitvi obiskovalcev, poudarjanju pomena čiščenja in

razkuževanja okolja ter uporabi previdnostnih ukrepov pri negi novorojenčkov, pri katerih obstaja sum ali potrjena prisotnost E-11.

Za domnevne in potrjene neonatalne primere je potrebno razmisliti o izolaciji, poskrbeti, da si pribora (npr. skodelice, žlice, brizge) za dodatno hranjenje ne delijo in poučite matere in negovalce o osebni higieni in umivanju rok med nego novorojenčka, vključno z menjavo plenic.

Vir:

<https://www.who.int/emergencies/disease-outbreak-news/item/2023-DON474>